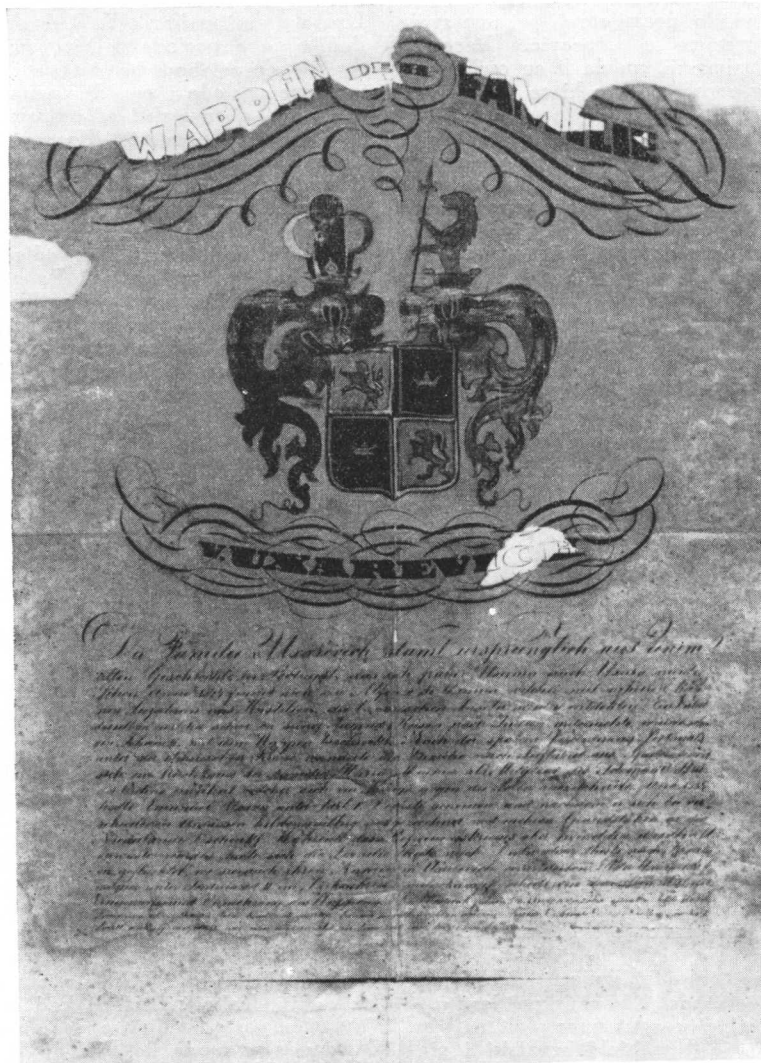

Sye Bürgerschaft ergangen, daß lateini-
lateinischen kleinen Schulen
aufzurichten erlaubt seye u. zwar in der Re-
sidenz der RP. Soc. Jesu, aber kein Haus
oder Platz dafür zuerkhauffen u. Schulen

zu bauen auszer alleinig in deren vorgemal-
ter P. Jesuitem Residenz zugelassen seye«. Ta je škola g. 1929. potezom pera ukinuta.

Dr. Josip Bösendorfer.

PORODICA UZAREVIĆ

U posjedu g. Oskara Uzarevića u Osijeku nalazi se sačuvana kaligrafski ispisana i obiteljskim grbom urešena historija o podrijetlu ove familije. Ovaj je dokument pisan na slabom papiru, što ga je zub vremena

dobrano već i oštetio. Veličina formata te povelje je 49 cm vis. i 38 cm šir. Autor je sigurno crpio sve podatke iz raznih podloga, jer na kraju citira »Europäische Heraldik«. U Bojničićevom djelu »Der Adel

von Kroatien und Slavonien« (Nürnberg 1898) nije obitelj Užarevića spomenuta, pa prema tome izgleda, da Bojničiću nije bila ni poznata, odnosno, da je nije mogao pronaći niti u »Liber reg.«, a čak niti u protokolima Hrvatskog sabora. U koliko je dakle taj dokument vjerodostojan, a ne plod bujne mašte nekog kaligrafa-heraldičara XVIII. stoljeća, to se Užarevići imaju smatrati stranim plemstvom, koje se je silom prilika pohrvatilo, promijenivši pri tom svoje obiteljsko prezime u Užarević. Užarevića imade i u Dalmaciji, nu da li su ovi u vezi sa osječkom porodicom, to bi se trebalo tek ustanoviti.

Grb se sastoji iz štita razdijeljena u 4 polja i to izmjenice modro-crvene i crveno-modre boje. U modrim poljima nalazi se lav, a u crvenima dva unakrštena koplja usred zlatne trozubčaste krune. Grb je ukrašen sa dva šljema, lijevi ukrašen paunovim perjem i sa dva srpa, a desni lavom, koji drži u šapama koplje.

Tekst glasi doslovno:

Obitelj plemenitih Užarevića potječe starijom iz jednog praplemstva u Portugaliji, koje se je nekoć zvalo Uxara i Uxama. Već god. 1344 poduzima Alfonso de Uxama sa

nekoliko hrabrih viteza iz Kastilije pohod na Kanarsko otočje. Unuk ovog polazi kao mladić u Indiju i dobiva od kralja Ivana II. porodični grb. Nakon ujedinjenja Portugalije sa Španjolskom napusti ova obitelj svoju otadžbinu i ode u Livoniju. Kasnije nalazimo člana ove porodice Harras-a Uxamu u viteškom redu Braće od mača (Schwertbrüder-Orden), koji se odlikovao u ratu sa Poljacima. God. 1538 stupio je Emanuel Uxara u službu Karla V. Radi svog junaštva dobija neke posjede u Nizozemskoj. U ratovima za oslobođenje ostave Uxare svoje uništene posjede i odu dijelom u Dalmaciju, a dijelom u Hrvatsku, gdje promijeniše svoje prezime u Užarević (Uxarevich). Petar Uxarevich sudjelovao je pod Ferdinandom II. u turskim ratovima. God. 1620 dobije obnovu i proširenje svog porodičnog grba.

Čini se, da se je jedan odvjetao ovih Užarevića doselio u Osijek, gdje su mu pravnuci bili uvaženi građani. Po usmenoj predaji, koja se čuva u toj familiji, bili su im djedovi na daleko poznati bravari i uvaženi građani u tvrđavi, pa nije nemoguće, da su se bavili i oružarstvom, opravljajući tvrđavsko obrambeno oružje.

A. E. Brlić.

BIBLIOFILSKE BILJEŠKE

Knjižara Emila Hirsche'ta u Zagrebu. — Unparteiische Universal-Kirchenzeitung.

Godine 1835. utemeljio je Emil Hirschfeld, rodом iz Bremena, lijepo uređenu knjižaru i posudbenu biblioteku u Zagrebu, u Dugoј ulici, te ju je vodio pod firmom: Emil Hirschfeld, Buch- Kunst- u. Musikalienhändler in Agram, Lange Gasse Nr. 284. Prije toga bio je Hirschfeld knjižarskim pomoćnikom kod Reicharda u Kiseku; ondje se je oženio njegovom kćeri te se preselio u Zagreb, da tu na njemački način uredi knjižaru, koja je bila u direktnom savezu s Leipzigm. U vezi sa njemačkim knjižarstvom propagirao je on i njemačku tada zabranjenu literaturu; umio je umaknuti strogim austrijskim censorima te je uvijek imao na skladištu sve najzanimljivije i zabranjene knjige na njemačkom i francuskom jeziku.

U Intelligenzblattu »Agramer Zeitung« br. 15. 1836. dao je Hirschfeld hrvatski i njemački oglas sa popisom knjiga. Hrvatski oglas glasi: Zdola potpisani dostojnim načinom obznajuje, da je polag podjeljene sebi od sl. poglavarstva slobodnoga i kr. glavnoga varoša Zagreba pravice u ovom varošu otvoril sasvim novo knjigah, umjetninah, stvarih i muzikalov teržtvo. Milan Hirschfeld, knjig, umjetnih stvarih i muzikalov teržac u

Dugoј Ulici broj 284. U Zagrebu u veljači 1836.

Hirschfeld je u novine dao i posebni Bücher-Anzeiger na njemačkom i hrvatskom jeziku. Tu on u hrvatskom tekstu preporuča: sve najnovije i najosobitije knjige, školske atlase, posebne krajobraze, mjedoreze, kamenotiske, risarske knjižice, krasnopisnih obrazov, najnovijih muzikalov, knjiga za djetcu, s kipi i bez kipov, pisarskih i risarskih spravah, lijepih slikah za svakojako vezanje itd., krasno vezanih molitvenikah i drugih krasnotvorov za prikaze za djetcu i za odrastjene. Pozorne čini sve slostvo i književstvo ljubitelje, da se kroz njega sve knjige gdje god objavljene uz istu cijenu mogu dobiti. Također prileži kod muzikalija i francuski test: Catalogue des Morceaux de Musique du fonds de Fils de B. Schott a Mayenc (Mainz) se truvant dans les Magasine de M. Hirschfeld Libraire a Agram. U popisu knjiga, koji on pripocuje u Intelligenzblattu »Agramer Zeitung-a«, a nalaze se velikom većinom samo njemačke, a nešto malo latinskih, francuskih i mađarskih knjiga. Od hrvatskih ili ilirskih knjiga nalazimo tu na prvom mjestu: Osnova Slovnice Sla-